

JOUKKOJENHALLINNAN MERKITYS SISÄISELLE TURVALLISUUDELLE

Akseli Hirvikoski

6/2019

Tiivistelmä

Tekijä Akseli Hirvikoski	Tutkinto Poliisi (AMK)
Julkaisun nimi Joukkojenhallinnan merkitys sisäiselle turvallisuudelle Suomessa	Julkisuusaste Julkinen
Ohjaaja Heikki Asunta	Opinnäytetyön muoto Toiminnallinen opinnäytetyö
Tiivistelmä <p>Tämä opinnäytetyö tarkastelee poliisin joukkojenhallinnan tulevaisuuden haasteita, ja tekijöitä jotka siihen muuttuvassa Suomessa vaikuttavat. Opinnäytetyö on malliltaan toiminnallinen ja sen produktina on syntynyt oppimateriaalina luentopohja poliisin joukkojenhallinnasta.</p> <p>Opinnäytetyössäni tarkastelen poliisin joukkojenhallintaa ohjaavaa lainsäädäntöä, erilaisia rooleja poliisin työkaluna ja joukkotilanteita, joihin Jouha-koulutettu voi joutua työtehtävissään.</p> <p>Opinnäytetyön tavoite on lisätä opiskelijoiden tietoisuutta joukkojenhallinnasta ja samalla tarkastella joukkojenhallinnan merkittävyyttä ja vaatimuksia, joita Suomen muuttuva turvallisuustilanne tulee toimintaympäristölle tuomaan.</p>	
Sivumäärä 26 + 9 liitesivua	Tarkastuskuukausi ja -vuosi Syyskuu 2019
Avainsanat sisäinen turvallisuus, poliisi, joukkojenhallinta, joukkotilanteet	

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	2
1.1 Opinnäytetyön tavoite ja tarkoitus	2
1.2 Opinnäytetyön taustaa	3
1.3 Keskeiset käsitteet.....	3
2 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS	5
2.1 Aiheen rajaus.....	5
2.2 Tutkimusmenetelmä.....	5
3 JOUKKOJENHALLINTA SUOMESSA	7
3.1 Poliisin joukkojenhallinta eli JOUHA.....	7
3.2 Keskeistä lainsäädäntöä joukkojenhallinnassa.....	7
3.3 Poliisin erilaiset roolit joukotilanteiden hoitamisessa	8
3.4 Joukkojenhallinnan tehtävät Suomessa.....	9
3.4.1 Tyypillinen joukkojenhallintatehtävä	11
4 JOUKKOJENHALLINNAN YHTEISKUNNALLINEN ASEMA JA TULEVAISUUS SUOMESSA	13
4.1 Poliisin yhteiskunnallinen tehtävä.....	13
4.2 Muuttuva turvallisuusympäristö.....	14
4.2.1 Kansainvälistyvä Suomi	15
4.2.2 Vastakkainasettelu	16
4.3 Joukkojenhallinnan haasteet tulevaisuudessa.....	16
5 PRODUKTIN KUVAUS	18
5.1 Toiminnallinen opinnäytetyö	18
5.2 Produktin idea	18
5.3 Produktin suunnittelu ja levittäminen	19
5.4 Produktin toteutus ja ongelmat.....	19
5.5 Produktin tuotoksen toistaminen ja tallentaminen	20
6 POHDINTA	21
6.1 Sisäisen turvallisuuden nykytila joukkojenhallinnan näkökulmasta.....	21
6.2 Hyödyllisyyden arviointi ja tavoitteiden saavuttaminen	21
6.3 Luotettavuuden arviointi	22
6.4 Jatkotutkimus	23
LÄHTEET	24
LIITTEET	

1 JOHDANTO

1.1 Opinnäytetyön tavoite ja tarkoitus

Kiinnostuin poliisin joukkojenhallintatoiminnasta käydessäni Puolustusvoimien vastaavan joukkojenhallintakurssin kriisinhallintaoperaatioihin vuonna 2014. Opinnäytetyön aihetta pohtiessani törmäsin Ylen artikkeliin poliisista esittelemässä joukkojenhallintaa ja siinä käytettyä välineistöä. Aloin pohtia, että poliisiammattikorkeakoulun peruskoulutuksen aikana joukkojenhallinnasta oli hyvin vähän opetusta, tai informaatiota tarjolla. Mielenkiintoni asiaan kasvoi ja päädyin tarkastelemaan, voisinko tehdä poliisin joukkojenhallintatoiminnasta opinnäytetyöni. Aihetta ei ole ylipäättänsä tutkittu Suomessa paljon, saati viime aikoina, vaikka aihe on ollut mediassa hyvin esillä varsinkin itsenäisyyspäivän mellakoiden aikaan.

Päädyin tekemään opinnäytetyöni toiminnallisena, jossa produktin tuotoksena syntyy luentopohja poliisin joukkojenhallinnan merkityksestä muuttuvassa turvallisuusympäristössä Suomessa. Luentopohja on tarkoitettu poliisiammattikorkeakoulun opiskelijoille, mutta koska työstä tulee julkinen, on se käytettävissä myös muille poliisin sidosryhmille ja kansalaisille.

Opinnäytetyöni tarkoitus on koota tietopaketti poliisin joukkojenhallinnasta, jota voidaan konkreettisesti käyttää opetuksen tukena poliisiammattikorkeakoulussa. Lisäksi tarkoituksenani on tarkastella lainsäädäntöä, joka ohjaa joukkojenhallinta-toimintaa sekä joukkojenhallinnan roolia poliisin työkaluna. Tavoitteenani tämän opinnäytetyön myötä on lisätä tietoa poliisin joukkojenhallinnasta jo poliisin peruskoulutuksen aikana ja samalla tuoda tarkastella joukkojenhallinnan merkittävyyttä ja vaatimuksia, joita Suomen muuttuva turvallisuustilanne tulee toimintaympäristölle tuomaan. Lisäksi henkilökohtainen tavoitteeni tämän työn myötä on oppia kirjoittamaan tieteellistä tekstiä ja luoda tieteellinen tutkimus olemassa olevien opinnäyteohjeiden mukaisesti.

Toivon, että pystyn opinnäytetyölläni luomaan sellaisen koulutuspaketin Powerpoint diaseityksenä, jolla jokainen poliisiopiskelija voi itsenäisesti tutustua poliisinjoukkojenhallintaan Suomessa tai vastaavasti, sitä voidaan käyttää luentorunkona luennoitsijan esitellessä poliisin joukkojenhallintatoiminnan merkitystä Suomessa.

1.2 Opinnäytetyön taustaa

Haluan opinnäytetyössäni tarkastella hieman Suomen sisäistä turvallisuutta tulevaisuudessa ja sitä, miten muuttuva turvallisuustilanne Suomessa tulee vaikuttamaan joukkojenhallinnan varautumiseen ja tehtäviin.

Poliisin joukkojenhallintatoiminta kohtaa tulevaisuudessa uusia haasteita ja aihe on ajankohtainen. Vuosi 2019 on mielenkiintoinen aika tehdä tätä opinnäytetyötä, sillä Suomen EU puheenjohtajuuskausi alkaa heinäkuussa 2019. Tämä asettaa poliisin joukkojenhallinnan operoinnin uudenlaisen haasteen eteen, sillä isojen huippukokouksien yhteydessä on tavallista kohdata mielenosoitustoimintaa. Poliisin toiminta ja yhteiskuntarauhan säilyttäminen joutuvat tarkastelun alle ja epäonnistunut toiminta päättyy otsikoihin kansainvälisestikin. (Eduskunta 2019.)

Poliisin joukkojenhallinnasta pidetyt oppitunnit ovat jääneet pois poliisiammattikorkeakoulun opinnoista, mutta koska joukkojenhallinta on edelleen merkittävä poliisin työkalu, olisi tärkeää, että kaikki Suomessa poliisiksi valmistuvat opiskelijat saisivat tietopaketin joukkojenhallintaan liittyen. Näin varmistettaisiin, että jokainen poliisimies olisi tietoinen, millaisissa tilanteissa joukkojenhallintaa olisi hyvä käyttää ja millaisia tehtäviä joukkojenhallintajoukot poliisissa tänä päivänä hoitavat.

1.3 Keskeiset käsitteet

JOUKKOJENHALLINTA – Joukkojenhallinnalla tarkoitetaan poliisin toimintaa joukkotilanteissa. Joukkojenhallintatoiminnan käsitteen määrittelynä voidaan pitää poliisijohdon toiminnalle määrittämää sisältöä, jolla tarkoitetaan niitä poliisin suorittamia toimenpiteitä, joiden avulla huolehditaan yleisen järjestyksen ja turvallisuuden säilymisestä ja häiriöiden minimoimisesta tilanteissa, joissa väkeä kokoontuu. Joukkojenhallinta on yksi poliisin erikoistoiminnoista, ja poliisilla on oma koulutuksensa joukkojenhallintaan erikoistuneisiin JOUHA-yksiköihin. (Saari 2007, 25.)

TOIMIVALTA - Toimivalta tarkoittaa oikeudellista valtaa päättää jostain. Joukkotilanteissa poliisi saa toimivaltansa pitkälti Poliisilain 1 §:stä Poliisin tehtävänä on oikeus- ja yhteiskuntajärjestyksen turvaaminen, yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitäminen. (Saari 2007, 88.)

JOUKKOTILANNE - Joukkotilanteella tarkoitetaan tapahtumia, joissa suurilukuinen ihmisjoukko kokoontuu yhteen. Kokoontuminen voi tapahtua joko tarkoituksella tai tahattomasti. (Saari 2007, 25.)

MELLAKKA - Mellakka on väkivaltaisuuksiin yltyvä, suuren väkijoukon negatiivisten tunteiden ilmaus. Syntyvät järjestäytyneiden mielenilmauksien riistäytyttyä käsistä, tai jonkin tapahtuman tai ilmiön jälkiseurauksena jaetun suuttumuksen tuotteena. Mellakointiin liittyvät myös vahingonteot niin yksityiselle kuin julkisellekin omaisuudelle. (Saari 2007, 54-56)

2 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS

2.1 Aiheen rajaus

Poliisin joukkojen hallinnasta on tehty aiemmin kaksi opinnäytetyötä Hoivala (2015) ja Aukio (2018), jotka käsittelevät joukkojenhallintaa. Näissä opinnäytetyöissä on esitelty joukkojenhallintatoimintaa, joukkojenhallinnan perusteita ja joukkojenhallinnan varusteita, mutta edellä mainitut opinnäytetyöt ovat tehty ratsupoliisin näkökulmasta. Toiminnallisen opinnäytetyönä tarkoitus on käsitellä joukkojenhallintaa enemmän yleisellä tasolla, informaatioksi sellaiselle ihmiselle, jolle poliisitoiminta ylipäättensä ei ole vielä niin tuttua. Lisäksi haluan tarkastella ja pohtia asiaa nimenomaan tulevaisuuden turvallisuustilanteen lähtökohdista, millaiseen asemaan joukkojenhallinta poliisin työkaluna tulee operatiivisessa toiminnassa asettumaan ja millaisia vaatimuksia muuttuvat tilanteet joukkojenhallintaa asettaa.

Opinnäytetyönä laaditun tuotoksen keskeisenä tarkoituksena on toimia opetus- ja koulutusmateriaalina poliisiammattikorkeakoulun opiskelijoille, joko itseopiskelutarkoitukseen tai luentorungoksi luennoitsijalle. Toissijaisena opinnäytetyön tarkoituksena on kurkistaa joukkojenhallinnan tulevaisuuteen muuttuvassa turvallisuusympäristössä. Produktin tuotoksena oleva luentorunko Powerpoint diaesitys on rajattu joukkojenhallinnan nykytilaan ja tulevaisuuden näkymiin. Työn ulkopuolelle jää joukkojenhallinnan kehittymisen historia ja joukkojenhallinnassa toimivien osien tarkat taktiikkakuvaukset tai muut yksityiskohtaiset asiat, jotka ovat tietona tarpeellisia vasta joukkojenhallintaan koulutuksen saaneena.

2.2 Tutkimusmenetelmä

Tähän opinnäytetyön on valittu tutkimusmenetelmäksi toiminnallinen tutkimus. Toiminnallisen tutkimuksen myötä toteutetaan jokin kehitystyö, tuotos tai projekti. Sen tarkoituksena on osoittaa, että opiskelija osaa soveltaa teoriatietoa käytäntöön. Toiminnallisen tutkimuksen myötä syntyneen tuotoksen lisäksi produktista on tarkoitus kirjoittaa raportti, jossa kuvataan produktin tietoperustaa, menetelmiä ja itse kehitystyön vaiheita, haasteita ja tulosta. (Haikansalo & Korander 2017, 4.)

Toiminnallisen tutkimuksen kehitystyönä valmistuu tässä tapauksessa Powerpoint diaesitys, joka esittelee poliisin yhden erikoituskoulutuksen tarkoitusta, toimintaa ja toimintaperiaatetta poliisiammattikorkeakoulun opiskelijoille ja mahdollisesti myös muille poliisin

sidosryhmille. Kehitystyössä luodun tuotoksen lisäksi opinnäytetyöprosessissa syntyy tämä raportti, jossa kuvataan produktin tietoperustaa, suunnitelmaa, vaiheita ja haasteita. Tutkimusmenetelmän valinta oli helppo tässä tapauksessa, koska halusin opinnäytetyöni myötä kehittää jotain uutta ja hyödyllistä.

3 JOUKKOJENHALLINTA SUOMESSA

3.1 Poliisin joukkojenhallinta eli JOUHA

Poliisin joukkojenhallintatoiminta eli JOUHA on erityisen koulutuksen ja erityisvarustelun saaneen osaston johdettua ja organisoitua toimintaa, jolla pyritään vaikuttamaan ihmisjoukkoihin. Tehtäväkenttä pitää sisällään vaikuttamisen väkijoukkoon, joka väkivaltaisella käytöksellä tai muulla häirinnällä asettaa vaaraan yleisen järjestyksen ja turvallisuuden. Tehtäväkentän toisella laidalla joukkojenhallinnalla turvataan vaikkapa kansalaisen perusoikeus sananvapauteen. (Poliisihallitus 2018, 1.)

3.2 Keskeistä lainsäädäntöä joukkojenhallinnassa

Suomessa kaikki poliisin toiminta perustuu lakiin. Poliisin on kunnioitettava Suomen laissa olevia perusoikeuksia. Perusoikeudet ovat eduskunnan oikeusasiamiehen mukaan yksilölle perustuslaissa turvattuja oikeuksia, jotka ilmaisevat yhteiskunnassa yleisesti hyväksytyt perusarvoja. Perusoikeudet turvaavat yksilön vapautta julkisen vallan puuttumiselta. Tällaisia niin sanottuja vapausoikeuksia ovat muun muassa oikeus henkilökohtaiseen vapauteen ja koskemattomuuteen samoin kuin sananvapaus, kokoontumis- ja yhdistymisvapaus.

Suomen laki säätelee poliisin toimintaa ja toimivaltuuksia poliisilaisissa 1-2 §:ssä (26.4.2019/581). Poliisin yleistehtävä on määritelty kaksitahoiseksi, toiminnalle on laissa määrätty sekä oikeuksia, että velvollisuuksia. Poliisin perustehtävä on määritelty poliisilain ensimmäisessä pykälässä: *Poliisin tehtävänä on oikeus- ja yhteiskuntajärjestyksen turvaaminen, kansallisen turvallisuuden suojaaminen, yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitäminen sekä rikosten ennalta estäminen, paljastaminen, selvittäminen ja syyteharkintaan saattaminen. Poliisi toimii turvallisuuden ylläpitämiseksi yhteistyössä muiden viranomaisten sekä yhteisöjen ja asukkaiden kanssa ja huolehtii tehtäviinsä kuuluvasta kansainvälisestä yhteistyöstä.* Poliisilain toisen pykälän mukaan: *Poliisin on kunnioitettava perusoikeuksia ja ihmisoikeuksia sekä toimivaltuuksia käyttäessään valittava perusteltavissa olevista vaihtoehdoista se, joka parhaiten edistää näiden oikeuksien toteutumista.*

Näiden kahden eri pykälän yhdistäminen poliisin joukkojenhallintatoimintaan aiheuttaa jatkuvaa arviointia menetelmien valinnassa. Poliisin on suoritettava sille poliisilain ensimmäisessä pykälässä määriteltyjä tehtäviä, mutta toisaalta poliisi ei saisi rajoittaa kansalais-

ten oikeuksia tarpeettomalla tavalla. Periaatteellinen lähtökohta joukkojenhallintatilanteissa on, että poliisin on tilanteen mukaisesti sekä palveltava että kontrolloitava kansalaisia (Saari 2007, 88-89).

Poliisin joukkojenhallinta perustuu poliisin tehtävään turvata yhteiskuntajärjestys, yleinen järjestys ja turvallisuus. Joukkojenhallinta on yksi poliisin työkalu, jota sovelletaan tiettyihin tilanteisiin, joissa yhteiskuntajärjestys ja yleinen järjestys ja turvallisuus ovat vaarassa. Toisaalta poliisin joukkojenhallinnalla turvataan esimerkiksi mielenosoituksessa yksilön perusoikeus sananvapauteen ja kokoontumisvapauteen. Joukkojenhallinta on siis poliisin perustehtävä, jonka täyttämiseen on erikoiskoulutettu poliisimiehiä. Joukkojenhallinnasta ei ole omaa erityistä lakiaan, vaan kaikki toiminta saa perustansa samoista pykäläistä, jotka ohjaavat poliisin päivittäistä rutiinia.

Joukkojenhallinnassa tärkeitä periaatteita ovat poliisilain (26.4.2019/581) kolmannessa, neljännessä ja viidennessä pykälässä luetellut suhteellisuusperiaate, vähimmän haitan periaate ja tarkoitussidonnaisuuden periaate. Suhteellisuusperiaate tarkoittaa, että poliisin toimenpiteiden on oltava puolustettavia suhteessa tehtävän tärkeyteen, vaarallisuuteen ja kiireellisyyteen, tavoiteltavaan päämäärään, toimenpiteen kohteena olevan henkilön käyttäytymiseen, ikään, terveyteen ja muihin vastaaviin häneen liittyviin seikkoihin sekä muihin tilanteen kokonaisarviointiin vaikuttaviin seikkoihin. Vähimmän haitan periaatteen mukaan kenenkään oikeuksiin ei saa puuttua enempää eikä kenellekään saa aiheuttaa suurempaa vahinkoa tai haittaa kuin on välttämätöntä tehtävän suorittamiseksi. Tarkoitussidonnaisuuden periaatteen myötä poliisi saa käyttää toimivaltuuttaan vain säädettyyn tarkoitukseen.

3.3 Poliisin erilaiset roolit joukkotilanteiden hoitamisessa

Poliisi käyttää joukkotilanteissa erilaisia rooleja joukkotilanteen luonteesta, väkijoukon koosta, ja tapahtumasta tehdyn arvion perusteella. Näitä rooleja voidaan yhdistellä ja vaihtaa nopeastikin tapahtuman luonteen muuttuessa. Kevein näistä on ulkopuolisen tarkkailijan rooli, jossa poliisi pyrkii pysymään etäällä tapahtumasta, eikä koe tarvetta aktiivisesti puuttua sen kulkuun. Poliisin näkökulmasta väkijoukko kontrolloi itse itseään, eikä poliisia ja yleisen järjestyksen ja turvallisuuden turvaamista tai siihen varautumista tarvita. (Saari 2007, 148.)

Yhtenä mallina joukkojenhallintatoiminnassa käytetään varautumista toimintaan, pitämällä resurssit kuitenkin poissa väkijoukon nähtäviltä. Tällä mallilla joukkojenhallintapoliisit ovat valmiustilassa, mutta piilossa yleisöltä. Jos tilanne väkijoukossa eskaloituu ja poliisiin on pakko puuttua vahvemmin tapahtumien kulkuun, voidaan valmiustilassa olevat resurssit ottaa nopeasti käyttöön ja yleisön näkyville.

Ottaessaan ennakoivan ja ennalta estävän roolin, poliisi pyrkii toimimaan yhteistyössä joukkotilanteen tai kokoontumisen järjestäjien kanssa. Tällä yhteistyömallilla poliisi pyrkii ennakoivasti yhdessä tapahtuman järjestäjien kanssa sopimaan pelisäännöistä ja välttämään ongelmia. (Saari 2007, 150.) Toiminta perustuu tietojohdoisuuteen, jossa käytetään hyväksi eri toiminnoista saatua, hankittua ja näistä lähteistä käsiteltyä tietoa ennalta estävyyden saavuttamiseksi (Poliisi, 2019).

Neuvottelevassa roolissa poliisi pyrkii ennen joukkotilannetta, sekä sen jälkeen neuvottelemalla, puhumalla ja sopimalla pitämään joukkotilanteen rauhallisena ja järjestyksessä. Näin pyritään välttämään tapahtuman riistäytyminen käsistä ja poliisin laajempi puuttuminen tai kovemmat keinot. Roolissa on pyrkimys luoda ymmärrys ja yhteiset pelisäännöt osapuolten välille, jotta joukkotilanne etenisi kaikkia osapuolia miellyttävällä tavalla. Tässä roolissa poliisi toimii ikään kuin neutraalina yhteyshenkilönä. (Saari 2007, 152.)

Järjestysmiehen tai erotuomarin roolin poliisi voi joutua ottamaan joukkotilanteen luisuessa suuntaan, jossa poliisi on pakotettu kontrolloimaan tilannetta ja väkijoukkoa voimakkaammin. Tässä roolissa poliisi voi edelleen neuvotella, mutta siinä poliisi myös toimii. Roolissa poliisi näyttää voimaa ja tarvittaessa käyttää sitä. Tilanne otetaan hallintaan tarvittaessa fyysisesti. (Saari 2007, 154-156.)

3.4 Joukkojenhallinnan tehtävät Suomessa

Joukkojenhallintaa Suomessa käytetään tai sen käyttöön voidaan varautua kaikissa tilaisuuksissa, joissa on odotettavissa suurempaa yleisöjoukkoa tai häiriöitä yleiselle järjestykselle ja turvallisuudelle. Nämä tilanteet voivat olla urheilutapahtumia, kuten esimerkiksi helsinkiläisten jalkapalloseurojen HJK:n ja HIFK:n kohtaaminen. Tätä Stadin Derbyksi kutsuttavaa tapahtumaa ovat varjostaneet jalkapallofanien tuottamat järjestyshäiriöt ja fanien joukkoon piiloutuvat aktivistit, jotka käyttävät suurta väkijoukkoa riehuminen välikappaleena (Yle artikkeli 10.8.2016). Toisenlaista joukkojenhallinnan tilannetta edustaa

esimerkiksi SMASH ASEM-mielenosoitus, joka järjestettiin vuonna 2006 Aasian ja Euroopan maiden huippukokousta vastaan. Tapahtumalla oli poliittinen motiivi ja sillä pyrittiin vaikuttamaan ihmisoikeustilanteeseen Aasiassa. Kuitenkin tapahtumasta muistetaan lähinnä poliisin ja anarkistien välinen yhteenotto (Helsingin Sanomat, 10.9.2006) Joukkojenhallintajoukot voidaan valjastaa esimerkiksi ennalta estämään välikohtaus ja turvaamaan mielenosoitus, kuten tehtiin Turussa huhtikuussa 2019, kun äärioikeisto järjesti Awakening-kokouksen paikallisessa ravintolassa (Helsingin Sanomat, 5.4.2019). Tällöin sen näyttäminen, että poliisi on varautunut ja tilanteen tasalla, voidaan ennalta ehkäistä järjestyshäiriöitä ja päätyä tilanteeseen, jossa poliisin ei tarvitse suuremmin puuttua tapahtuman kulkuun varautumisesta huolimatta. Tämä on luonnollisesti kaikkien osapuolien etu. Joukkojenhallintapoliisi toimii parhaimmillaan ennalta ehkäisevästi viestittäen kansalaisten suuntaan poliisilla olevan tilanne hallinnassa ja toimiessaan esilläolollaan ennalta ehkäisevästi mahdollisille rähinöitsijöille.

Usein joukkojenhallinta mielletään varsinkin kansainvälisesti nimenomaan mellakkapoliisiksi, jossa korostuvat poliisin halukkuus estää häiriöt normaalin arjen kulkuun, tilankäytön ja liikkumisen kontrollointi, väkijoukon hallinta ja hajottaminen osiin, voimankäytöllä shokeeraus ja poliisin puuttuminen kaikkiin häiriöihin jopa voimakeinoin (Saari 2007, 14). Varsinkin yhteiskuntavastaisissa ryhmittymissä tämä liitetään sananvapauden rajoittamiseen valtion taholta ja hallitsevan tahon työkaluksi yhteiskunnan kontrollointiin (Stranius 2006, 39-42). Joukkojenhallinnan yksi tarkoitus on kuitenkin myös suojella sanan- ja kokoontumisvapautta. Kuten Suomen itsenäisyyspäivän 612-marssia, jossa poliisin toiminnalla on varauduttu ja suojattu omaa mielenilmaustaan marssilla toteuttavaa kansanjoukkoa häiriöiltä (Suojelupoliisi 2015, 24).

Poliisi turvaa yhteiskuntajärjestystä, yleistä järjestystä ja turvallisuutta ottamalla selvää tapahtumien järjestäjien motiiveista, teemoista ja aikeista. Poliisi keskustelee tapahtuman järjestäjien kanssa joukkotilanteen toteuttamisesta turvallisesti ja ilman häiriöitä. Viranomaiset resursoivat ja suunnittelevat omaa toimintaansa siten, että yllätyksien mahdollisuus minimoitaisiin. Samaan aikaan poliisi turvaa myös yksilön perusoikeutta sananvapauden ja kokoontumisvapauden, olemalla puuttumatta itse mielenosoituksen tai kokoontumisen asiasisältöön. (Yle 6.12.2017.)

3.4.1 Tyypillinen joukkojenhallintatehtävä

Valtaosa suomalaisista joukkotapahtumista ei tarvitse JOUHA-erikoiskoulutuksen saanutta henkilöstöä poliisilta, vaan tapahtumiin reagoidaan normaalein hälytys- ja valvontasektorin partioiden tarkkailulla ja valvonnalla. Väkijoukot kontrolloivat yleensä itse itseään, ja suuremmille tapahtumille, sekä kokoontumisille Kokoontumislain 17 § (22.4.1999/530) määrittää huolehtimaan järjestyksen ylläpidosta järjestäjän toimesta.

Tyypillisessä joukkojenhallintatehtävässä joukkojenhallintapoliisit ovat näkyvin osa poliisin toimintaa. Valtaosa poliisin työstä on varsin näkymätöntä ja se toimitetaan ennen varsinaisen joukkotilanteen alkua. Poliisi hankkii omalla tiedustelullaan tapahtumasta tietoa, neuvottelee tapahtuman järjestäjien kanssa, suunnittelee omaa toimintaansa ja varautuu tarvittavin resurssein. Joukkojenhallintaan erikoistuneet poliisit kadulla ovat vain pieni osa toimintaa. Suurin osa joukkojenhallintapoliisien tehtävistäkin on toimia reservissä tai passiivisesti seurata joukkotilanteen kulkua. Fyysiseen kanssakäymiseen kokoontuneen joukon kanssa poliisi joutuu joukkojenhallintatehtävillään vain muutaman kerran vuodessa. (Saari 2007, 289).

Vuoden 2015 pakolaiskriisin jälkeen Suomen yhteiskunnallinen ilmapiiri on kiristynyt ja väestö jakaantunut voimakkaammin kuin ennen aiheen tiimoilta. Tämä osaltaan on lisännyt joukkotilanteita, mielenosoituksia ja poliisin joukkojenhallinta yksiköiden käyttömääriä. Poliittisesti äärihaluilla toisiaan olevien ryhmittymien liikehdintä ja toiminta on lisääntynyt ja paikalle tarvitaan useammin poliisia erotuomariksi. Osapuolten toiminta on ollut provokatiivista ja aggressiivista, sekä suoranaiseen väkivaltaan pyrkivää. (Suojelupoliisi 2015, 24.) Vuoden 2018 Sisäministeriön tulevaisuuskatsauksen mukaan tämä näkyy erityisesti itsenäisyyspäivänä, jolloin erilaisten toimijoiden mielenosoituskulkeet ovat vakiintuneet osaksi Helsingin kaupunkikuvaa. Näiden kulkeiden ja mielenosoitusten turvaamisen voikin laskea poliisin joukkojenhallinnan tyypilliseksi tehtäväksi. Niissä nivoutuvat yhteen poliisilain 1 ja 2 §:ssä määriteltävien tehtävien suorittaminen.

Tyypillinen ja tunnettu joukkojenhallinta tehtävä kerrotaan myös Poliisiammattikorkeakoulun valintakoe kirjassa (2018), jossa Suojelupoliisin näkökulmasta esitellään Tampereella itsenäisyyspäivänä 2013 tapahtunut joukkotilanne. Valintakoe kirjjan artikkeli on nimetty Suomalaiseksi mellakaksi, ja se esittelee hyvin isompaa kuvaa joukkojenhallinnassa. Teksti on kirjoitettu nimenomaan tiedonhankinnan ja poliisin oman suunnittelun näkökul-

masta. Vaikka tilanne näyttäytyi rajuna, jopa kaoottisena, oli se kuitenkin hyvin poliisin hallussa ja ennalta-arvattava. Poliisi arvioi jo ennakolta järjestäjänä olevan löyhän anarkistiryhmän pyrkivän konfliktiin poliisin kanssa ja vahingontekoihin. Suomalaisen mellakoinnin peruspiirteestä saa kuvan, että väkivaltaisuuksiin ja konfliktiin pyrkivän joukon koko on häviäjän pieni, suurin osa seuraa tapahtumia passiivisesti ja alkoholi liittyy olennaisena osana tapahtumiin. Mielenosoituksen sanoma, yhteiskunnallinen kritiikki, jää välikohtauksista uutisoidessa vahingontekojen ja riehumisen jalkoihin. Suurelle yleisölle tapahtuma näyttäytyy lähinnä päihtyneen nuorison riehumisena. Kirjoittajana toimiva suojelupoliisin analyytikko Tommi Partanen kuvaa tapahtuman olleen tyypillinen ”suomalainen mellakka”. Etukäteen suunniteltu ja bilehenkinen mielenosoitus, jossa jo etukäteen oli markkinoitu konfliktinhakuisuutta ja aggressiivisuutta. Mellakointi loppui tapahtuman päättymiseen. Se ei levinnyt suuremman väestönosan keskuuteen, eikä uusille alueille. Mielenosoitus oli nimenomaan yksittäinen tapahtumansa. Vaikka tapahtumaa voisi pitää suomalaisella mittapuulla mellakkana, oli se pikemminkin mielenosoitus, jossa ilmeni väkivaltaista käyttäytymistä. Suomalaiset väkivaltaisuuksiin yltyvät joukkotilanteet muodostavat uhan, joka on kirjoittajan mukaan ennakoitavissa ja rajoitettu, mutta ei merkittävässä määrin vaaranna suomalaista yhteiskuntaa tai Suomessa asuvien ihmisten turvallisuutta. Tapahtuma myös analysoitiin jälkikäteen, ja sitä on hyödynnetty tulevia joukkotilanteita suunniteltaessa.

4 JOUKKOJENHALLINNAN YHTEISKUNNALLINEN ASEMA JA TULEVAISUUS SUOMESSA

4.1 Poliisin yhteiskunnallinen tehtävä

Poliisin yhteiskunnallinen tehtävä jakaantuu kolmeen pääosioon. Tehtävät ovat säädetty Poliisilain 1 luvun 1 §:ssä. Ensimmäinen poliisin tehtävistä on oikeus- ja yhteiskuntajärjestyksen turvaaminen. Tällä tarkoitetaan poliisin toimia turvallisuuden ylläpitämiseksi yhteistyössä muiden viranomaisten, sekä yhteisöjen ja alueen asukkaiden kanssa. Oikeus- ja yhteiskuntajärjestyksen turvaaminen on ikään kuin yläkäsite muille poliisin tehtäville. Siihen sisältyvät niin yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitäminen, kuin rikoksiin ja niiden selvittämiseen liittyvät toimenpiteet. Toinen osio tehtäväkentässä on yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitäminen, jonka siis voidaan ajatella kuuluvan jo ensimmäiseen tehtävään, mutta on lain laatijan toimesta erotettu alakäsitteeksi. Tämä tehtävä on ehkä kansalaisille näkyvin osa poliisitoimintaa. Yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitäminen liitetäänkin usein poliisin suorittamaan näkyvään valvontaan esimerkiksi kaupunkien keskustoissa. (Sisäministeriö, 2019.) Poliisin kolmas tehtävä on rikosten ennalta estäminen, selvittäminen ja syyteharkintaan saattaminen. Poliisi pyrkii ennalta estämään, puuttumaan ja tutkimaan oikeudenloukkauksia ja häiriöitä. (Poliisi 2019.)

Hallituksen esityksen (224/2010) mukaan käsitteiden alle kuuluvat kaikki sellainen poliisitoiminta, jonka tarkoituksena on luoda ja ylläpitää turvallista elin- ja toimintaympäristöä yhteiskunnan jäsenille, torjua ja estää ennakolta oikeudenloukkauksia ja häiriöitä, sekä poistaa tapahtuneet häiriöt ja selvittää oikeudenloukkaukset.

Poliisin tehtäviä hoidetaan arjessa pääosin poliisin päivittäisillä toiminnoilla. Päivittäistoinnoina poliisissa tarkoitetaan valvonta- ja hälytyssektorin partioita, rikostorjuntasektorin tutkinnan toimenpiteitä, ja palvelupäivystystä. Kuitenkin poliisilla on käytössään myös erityistoimintoja, joilla vastataan uhkaaviin tai varaudutaan perustoiminnasta poikkeaviin tilanteisiin (Poliisiammattikorkeakoulu 2018.) Joukkojenhallintatoimintaan erikoiskoulutetut poliisihenkilöt ovat yksi erikoistoimintojen yksikkö. Joukkojenhallinnan tehtävät liittyvät nimenomaan poliisin yhteiskunnallisten tehtävien turvaamiseen ja erilaisiin yhteiskunnan häiriötilojen hallintaan ja varautumiseen. Koulutettuja joukkojenhallintapoliiseita on ripoteltu ympäri Suomea poliisilaitosten eri asemille, joista kootaan tarvittaessa joukkojenhallintajoukot tapahtumapaikalle.

4.2 Muuttuva turvallisuusympäristö

Tässä kappaleessa tarkastellaan Suomen muuttuvaa turvallisuusympäristöä yleisen järjestyksen ja turvallisuuden näkökulmasta. Suomen turvallisuusympäristö on muuttunut paljon, sekä nopeasti viimeisten vuosien aikana. Tämä turvallisuusympäristön muutos johtuu sekä Suomen valtion ulkoisista, että sisäisistä seikoista. Turvallisuusympäristö ja sen muutokset ovat monimutkainen kokonaisuus, johon vaikuttaa joukko valtavasti erilaisia muuttujia. Turvallisuuden ja turvallisuusympäristön käsitteen toteuttajana nähdään usein oman maan viranomaiset, mutta siihen liittyvät voimakkaasti myös vaikkapa yhteiskunnan tilanne, luottamus valtioon ja sen toimijoihin, sosiaaliset ja taloudelliset ongelmat sekä lukemattomat muut muuttujat. Turvallisuus ei siis ole vain operatiivisten viranomaisten toimintaa, vaan viranomaisten ohella turvallisuutta luovat yhteiskunnan asenteet ja arvot, ennen kaikkea sen kansalaiset. Yhdenvertaisuus, tasa-arvo, sananvapaus, tasapuolinen oikeusjärjestelmä, perus- ja ihmisoikeudet vaikuttavat myös turvallisuusympäristöön ja ovat toimivan yhteiskunnan ehtoja. Siksi turvallisuusympäristön muutoksen ymmärtäminen on onnistuneen poliisitoiminnan ehto. (Sisäministeriö 2016.)

Suomalaisten sisäisen turvallisuuden tunne on edelleen vahva vertailtuna kansainvälisesti muiden maiden kanssa. Suomalaiset luottavat instituutioihinsa ja viranomaisten toimintaan. Korruptio on alhaisella tasolla ja suomalaiset luottavat valtionsa toimintakykyyn. Tämä luottamuksen tunne on kuitenkin muutoksessa ja maanpuolustustiedotuksen suunnittelukunnan vuonna 2015 toteuttamassa haastattelututkimuksessa oli nähtävissä turvattomuuden tunteen lisääntyminen. Kaksi kolmasosa vastaajista koki tällöin turvattomuuden lisääntyvän tulevaisuudessa. Nopeasti muuttuva maailma on omiaan lisäämään turvattomuuden tunnetta, muina huolina mainittiin esimerkiksi terrorismi, turvapaikkaa hakevien ihmisten suuri määrällinen kasvu, poliittinen kehitys Venäjällä ja kyberuhat. Huomattavaa tutkimuksessa kuitenkin on, että turvallisuuden tunne on yksittäisen ihmisen oma käsitys turvallisuustilanteesta ja sen vaikutuksista hänen elämäänsä. Tavalliselle kansalaiselle turvallisuusympäristö ja turvallisuuden tunne syntyvät enemmänkin näkyvistä järjestyshäiriöistä sekä mielikuvista erilaisista turvallisuushista. Varsinainen rikollisuus ja todelliset turvallisuushikat eivät korreloi mielikuvien, tai ihmisen oman käsityksen kanssa. Kuitenkin esimerkiksi viranomaisten vähenevät resurssit, näkyvän valvonnan heikkeneminen, ja poliisin laskeva kyky suorittaa sille kuuluvia tehtäviä määrärajoissa luovat kuvaa heikkenevästä turvallisuustilanteesta. (Sisäministeriö, 2016.)

Yhteiskuntarauhan kannalta poliisin suorituskyvyn heikkeneminen johtanee erilaisiin ongelmiin. Poliisi on nähty neutraalina yleisen järjestyksen ja turvallisuuden takaajana. Vähenevät resurssit ja suorituskyky johtanee kuitenkin tilanteeseen, jossa ihmiset alkavat ottaa enemmän itse vastuuta turvallisuudestaan esimerkiksi yksityisten turvallisuusalan palveluntarjoajien muodossa tai vaikkapa muodostamalla katupartioita, kuten vuonna 2016 mediaan noussut Soldiers of Odin, joka järjesti kaduille omat turvajoukkonsa. (Suojelupoliisi 2016.) Riskit omiin käsiin otettavan oikeuden käytöstä kasvavat. Nämä ovat omiaan lisäämään väestön turvattomuuden tunnetta. Kansalaisten eriarvoistuminen palveluiden saatavuudessa sekä vähäosaisten aseman heikkeneminen luovat lisää heikentäviä tekijöitä yhteiskunnan yhtenäisyyteen. Yhteiskunnallinen eriarvoistuminen lisää mahdollisuuksia esimerkiksi rauhattomiksi yltyviin mielenilmauksiin ja luo pohjaa ääri liikkeiden kasvulle, jota käsitellään tässä opinnäytetyössä myöhemmin. (Sisäministeriö 2016; Poliisi 2016.)

4.2.1 Kansainvälistyvä Suomi

Kansainvälistyminen tulee kasvavissa määrin liittymään poliisitoimintaan ja sitä kautta myös poliisin joukkojenhallintatilanteisiin. Globaalissa maailmassa ideat ja ajatukset eivät enää rajoitu kansallisvaltioiden sisälle, vaan maailmanlaajuiset poliittiset kysymykset voivat yhä useammin aiheuttaa kansainvälistä liikehdintää niin Suomessa kuin muuallakin. Tästä hyvänä esimerkkinä ja herätyksenä toimii pakolaisten hallitsematon liikehdintä yli Euroopan vuosina 2014-2015 (Park, 2015.) Joukkojenhallintatilanteet kansainvälistyvät muun poliisitoiminnan mukana ja tulevaisuudessa näemmekin enemmän mielenosoituksia, joissa joukko ei enää olekaan homogeeninen otos kantasuomalaisia. Mukana on entistä enemmän muualla syntyneitä suomalaisia, toisen polven maahanmuuttajia ja erilaisia verkottuneiden globaalien järjestöjen ulkomaalaisia toimijoita. Tämä aiheuttaa haasteita poliisille, koska muista maista ja kulttuureista tulleiden toimintatapa ja oletukset joukkotilanteisiin liittyen saattavat poiketa huomattavasti täällä vallassa oleviin mielenosoittamisen perinteisiin. Tämä kansainvälistymisen piirre vaikeuttaa huomattavasti tapahtumien ja mielenosoitusten ennakoitavuutta ja ennustettavuuden vähenemistä. Poliisin epätietoisuuden lisääntyessä vaara yleisen järjestyksen ja turvallisuuden heikkenemiseen kasvaa. (Saari 2007, 199-200.)

Uhkakuvista ja haasteista huolimatta kansainvälistyminen tuo myös hyviä puolia suomalaisen poliisitoimintaan ja joukkotilanteiden käsittelyyn. Myös poliisi ja muut viranomaiset verkottuvat kansainvälisesti. Yhteistyötä tehdään eri maiden poliisien, Schengen-alueen

valtioiden sekä Interpolin kanssa (Poliisi 2019.) Poliisi kehittää jatkuvasti tiedonjakoaan ulkomaiden kanssa sekä kouluttaa henkilökuntaansa sekä ulkomailla, että kotimaassa kansainvälisessä ympäristössä. Esimerkiksi pohjoismaiden välinen yhteistyö on nykyisin mutkatonta ja nopeaa. Yhteistyön lisäämistä on mietitty muun muassa joukkojenhallintatapah- tumissa. Keski-Euroopassa on tehty huomio, jossa kutsumalla jalkapallohuligaanien oman maan poliiseja virkapuvuissaan yhteistyöhön paikallisten viranomaisten kanssa on saatu tilaisuus rauhoittumaan. Tämä malli on herättänyt myös Pohjoismaiden kiinnostuksen. (Saari 2007, 201-202; Yle 2008.)

4.2.2 Vastakkainasettelu

Yhtenä aikakautemme suurimpana ongelmana nähdään vastakkainasettelu, joka repii kansalaisten yhteneväisyyttä irti toisistaan omiksi joukoikseen. ”Me vastaan nuo”-asenne on voimistunut viime vuosina ja oletettavasti jatkaa kehitystään myös tulevaisuudessa. Voimalle syntyy nyky-yhteiskunnan sosiaalisen median aikakautena nopeasti vastavoima. Mielipiteelle löytyy eriävä mielipide ja varsinaisen keskustelun määrä vähenee, kun osapuolet eivät suostu ymmärtämään toista. (Sisäministeriö 2016.) Esimerkiksi äärioikeiston nousu pakolaiskriisin yhteydessä on nostanut aallonpohjasta myös vasemmistoradikaalien kannatuksen vastavoimana poliittisen kentän toiselle laidalle (Sisäministeriö 2018). Poliisin toimintaan joukkotilanteissa tämä on tuonut haasteita työtehtävien lisääntymisenä sekä myös toiminnan muutoksena. Poliisi joutuu nykyisin toimimaan joukkojenhallintatilanteissa yleisen järjestyksen ja turvallisuuden valvojana, mutta myös erotuomarina eri osapuolien välissä. Tällä mahdollistetaan toimijoiden oikeus sanan- ja ilmaisunvapauden toteuttamiseen. Eri ääripäät ovat pyrkineet jopa vahingoittamaan toisiaan fyysisesti joukkotilanteiden aikana. Ennen mielenosoituksissa fyysisyys kohdistui paljolti omaisuuteen ja itse poliisiin vallankäyttöä edustavana viranomaisena. (Saari 2007, 14.)

4.3 Joukkojenhallinnan haasteet tulevaisuudessa

Joukkojenhallinnan täytyy tulevaisuudessa sopeutua samoihin haasteisiin kuin poliisitoiminnan yleensäkin. Taloudellisten resurssien väheneminen, tehtävien laajakirjoisuus ja hankaloituminen sekä poliisien lukumäärällinen väheneminen ja erityisosaamisen kirjon kasvu. Kansainvälistyminen lisää epätietoisuutta ja estää ennakoitavuuden sekä pakottaa poliisin hakemaan uutta oppia myös joukkojenhallintaan maailmalta. (Sisäministeriö 2018.) Eri toimijoiden toiminnan radikalisoituminen ja väkivaltaisuu- teen siirtyminen luo

uhkia sekä poliisin voimankäytön koventamiselle, että laittaa alttiiksi myös poliisien oman terveyden. (Sisäministeriö 2018.) Joukkotilanteet tulevaisuudessa lisääntyvät ja muuttuvat luultavasti enemmän ennalta arvaamattomimmiksi, jolloin tiedustelun, suunnittelun ja tilanteenmukaisen johtamisen laadukkuuden tarve kasvaa. Myös etulinjassa toimivalta joukkojenhallintapoliisilta vaaditaan aikaisempaa enemmän fyysisesti ja psyykkisesti, jotta hän pystyy suorittamaan poliisin tehtävää laajemmin ja hoitamaan oman roolinsa yksikkönsä jäsenenä. (Poliisihallitus 2018)

Eduskunnan Suomen kansallisesta riskiarviosta vuodelta 2015 yhtenä riskimallina on isojen väkijoukkojen väkivaltainen liikehdintä. Vastaavanlaista liikehdintää on nähty viime vuosina muissa Euroopan maissa ja se tunnistetaan mahdolliseksi myös Suomessa. Vaikkakin riski arvioidaan pienemmäksi kuin monissa muissa johtuen laajan väkivaltaisen mellakoinnin perinteiden ja kulttuurin puuttumisesta. Toimenpiteiden arvioinnissa mainitaan, että poliisin varautuminen joukkojenhallintaan saattaa vähentää väkivaltaisuuksien riskiä, hillitä levottomuuksia ja rajata vahinkoja. Riskiarvion mukaan poliisitoiminnalla tai joukkojenhallinnalla ei kuitenkaan ole mahdollista täysin estää tai lopettaa laajempien levottomuuksien syntymistä.

5 PRODUKTIN KUVAUS

5.1 Toiminnallinen opinnäytetyö

Toiminnallinen opinnäytetyön tarkoituksena on tavoitella toiminnan opastamista, ohjeistamista, järjeistämistä tai järjestämistä ammatillisella kentällä. Toiminnallinen opinnäytetyö on kaksiosainen, jossa yhdistyy käytännön toteutus ja toteutumista kuvaava raportti. Toiminnallisen opinnäytetyön on tarkoitus olla käytännönläheinen ja työlähtöinen, mutta toisaalta myös tutkimuksellinen, koska kyse on ammattikorkeakouluopinnoista. Hyvän opinnäytetyön kirjoittajalta vaaditaan jo analyttistä kirjoittamista ja riittäviä tietoja alan tiedoista ja taidoista. Ammattikorkeakoulusta valmistuneelta opiskelijalta odotetaan valmiutta asiantuntijatehtäviin, joissa hallitsee tutkimus- ja kehittämistoiminnan perusteita. (Vilkka & Airaksinen 2004, 9-10.)

Toiminnallisessa opinnäytetyössä on tavoitteena suunnitella jokin tapahtuma tai tuote. Se tehdään tietylle ihmisryhmälle ja kohderyhmän ominaisuudet ratkaisevat produktin sisällön, tästä syystä kohderyhmän tunteminen on tärkeää määrittää tarkasti. Kohderyhmän määrittämisessä voidaan käyttää henkilöiden ominaisuuksia, toimeksiantajan toiveita tai aikaisemmin asetettuja tavoitteita. (Vilkka & Airaksinen 2004, 38.) Ennen itse produktin aloittamista on tärkeää selvittää huolellisesti, millaista tietoa opinnäytetyön tueksi tarvitaan, mutta tutkimukselliseen opinnäytetyöhön verrattuna toiminnallisen opinnäytetyön selvitystyö on suppeampaa. Toiminnallisessa opinnäytetyössä tutkimus koskee ennemminkin produktin kohderyhmää ja sen tarpeita, jotta tuotoksena luotavasta produktista tulisi mahdollisimman hyödyllinen. (Vikka & Airaksinen 2004, 56-58.)

5.2 Produktin idea

Idea opinnäytetyöni aiheesta lähti liikkeelle harjoittelujakson aikana Turun pääpoliisi-asemalla. Huomasin työskennellessäni, että moni työkaverini oli saanut joukkojenhallinta koulutuksen, mutta tietoa itse poliisin joukkojenhallinnasta ei juuri minulla ollut. Olen saanut puolustusvoimilla työskennellessäni vastaavaa koulutusta, toki eri lähtökohdasta, jolloin kiinnostuin aiheesta jo hieman lisää. Tutkittuani, että tästä aihealueesta ei ole aiemmin tehty suoranaisesti opinnäytetöitä niin oivalsin, että tämä voisi olla hyvä idea sekä itselleni, että mahdollisesti myös muille kanssaopiskelijoille.

Toiminnallisen opinnäytetyön avulla, pystyn luomaan jotain konkreetista. Tässä tapauksessa Powerpoint diaesityksen, jota poliisiammattikorkeakoulun opettajat voivat jatkossa käyttää luentorunkona niin halutessaan. Koen, että opiskelijoiden tekemät oppimateriaalit ovat innostavia ja lähtökohdiltaan erilaisempia kuin opettajien tekemät. Opiskelijan tekemissä luentorungoissa lähtökohta on yleensä perinpohjaisempi ja joskus myös tarinallisempi.

5.3 Produktin suunnittelu ja levittäminen

Toiminnallisen opinnäytetyön keskeisimpiä asioita ovat hyvä suunnittelu ja hyödyllisyys käyttötarkoituksessa, johon se on luotu. Aloin suunnitella poliisiammattikorkeakoulun poliisiopiskelijoille tarkoitettua luennolla käytettävää esitystä ottamalla aihealueestani selvää ja tutustumalla tilanteisiin, jotka ovat joukkojenhallintanäkökulmasta nousseet esille mediassa. Halusin luoda produktistani lähtökohtaisen innostavan, kiinnostavan ja ennen kaikkea työelämälähtöisen. Hyödynsin suunnittelussani Internetistä löytyviä hyviä diaesityspohjia, joissa ohjeistettiin kiinnostavan diaesityksen luomista.

Opinnäytetyön produkti on tarkoitus jakaa valvonta- ja hälytyssektorin opettajille, jotka voivat näin halutessaan käyttää luomaani diaesitystä opetuksensa tukena. Aion käydä henkilökohtaisesti esittelemässä tuotokseni valvonta- ja hälytyssektorin vastuuopettajalle, joka voi puolestaan jakaa työtä eteenpäin muille opettajille, joille tuotoksestani voisi olla hyötyä. Uskon, että työstäni voisi olla hyötyä myös läheisen sidosryhmälle pelastuslaitoksen päällystöpiskelijoille, joille ymmärrys tällaisesta poliisintoiminnasta voisi olla tarpeen, koska pelastuslaitosjohtoisilla tehtävillä voisi joskus olla käyttöä joukkojenhallinne esimerkiksi isoissa tulipalotilanteissa, joissa ihmisten uteliaisuus on huipussaan.

5.4 Produktin toteutus ja ongelmat

Loin produktin Microsoft Powerpoint-ohjelmalla, joka on mielestäni sopivin poliisin käytössä olevista ohjelmista tähän tarkoitukseen. Toteutusvaiheessa tein erilaisia malleja, joita kehitin kanssaopiskelijoita saadun palautteen perusteella parempaan suuntaan. Valitsin fontiksi mahdollisimman selkeän Times New Roman-fontin, koska mielestäni diaesityksen selkeys ja helppolukuisuus ovat yksi hyvän diaesityksen peruskivistä. Laitoin yhdelle dialle vain sen verran asiaa, kun sille luontevasti sopi, jotta esitystä olisi oppimisen kannal-

ta mielekästä seurata. Tuotoksena syntyi diaesitys, jota on mahdollista käyttää niin opiskelijoiden itseopiskelussa kuin luentorunkona opetuksessa.

Diaesityksen tekemisen haasteeksi tuli salassa pidettävien tietojen poisjättäminen diaesityksestä. Halusin tehdä kokonaan julkisen opinnäytetyön, joten tämä pakotti tekemään diaesityksestä hieman yleisluontoisemman, kun alun alkaen tarkoitus oli. Toiseksi haasteeksi ilmeni työn tekemisen aikana, että vaikka Powerpoint-ohjelman käyttö oli minulle pääpiirteittäin tuttua, jouduin kuitenkin tutustumaan tässä tapauksessa siihen vielä syvemmin, jotta lopputuloksesta tuli hyvä ja tähän kului enemmän aikaa kuin ennalta suunnittelin.

5.5 Produktin tuotoksen toistaminen ja tallentaminen

Tuotoksen luotu diaesitys jaetaan sellaisessa muodossa, että sen toistaminen on jatkossa helppoa. Diaesitystä voidaan siis käyttää niin pitkään, kun sen tiedot ovat ajankohtaisia ja luotettavia. Tämän jälkeen Myös diaesityksen muokattavuus on merkittävä seikka, sillä se sisältää paljon sellaista tietoa, joka tulee tulevaisuudessa todennäköisesti muuttumaan lainsäädännön ja poliisin tarpeiden muuttumisen myötä. Sen vuoksi muokattavuutta on yritetty pohtia mahdollisimman paljon ja se on otettu huomioon muun muassa tiedostomuodossa, jossa tuotos tullaan jakamaan sen käyttäjille.

Opintojen siirtyessä koko ajan verkkopainotteisimmiksi on tärkeää, että opiskelijoille tarjottu verkko-opiskelumateriaali on mielekästä. Toivomuksena on, että diaesitys voitaisiin tallettaa, vaikka poliisiammattikorkeakoulun verkko-opintoalustalle, jossa se olisi opiskelijoiden saatavilla jatkossa.

6 POHDINTA

6.1 Sisäisen turvallisuuden nykytila joukkojenhallinnan näkökulmasta

Suomen turvallisuustilanne on vuoden 2015 pakolaiskriisin, Turun 2017 vuoden pakolaiskriisin ja ääriliikehännän myötä muuttunut oleellisesti, poliisi on nyt ja tulevaisuudessa uudenlaisen haasteen edessä. Toimintaympäristön muuttuessa on jokaisen poliisin sektorin pystyttävä vastaamaan uusiin haasteisiin ja pystyttävä säilyttämään poliisiin tärkein tehtävä yleinen järjestys ja turvallisuus, joka puolella suomea aivan pohjoisimmasta kolkasta Hangoonniemelle saakka. Mielenkiintoinen seikka tässä yhtälössä on samanaikainen jatkuva toimintojen supistaminen tai tehostaminen, jolla nimellä se tällä hetkellä Poliisihallinnossa kulkee. Jokaisen poliisi ymmärtää, että resurssit ovat ääri rajoilla ja samoja työtehtäviä tulee hoitaa entistä pienemmillä resursseilla, yhtä tehokkaasti ja laadukkaasti.

Tuntuu, että se mitä tänään tapahtuu Euroopassa, tapahtuu se huomenna tällä Suomessa. Ensimmäisenä mieleen nousee keväällä 2019 Ranskan Pariisissa käynnissä olleen niin sanottu keltaliivien mielenosoitukset ilmastopolitiikasta ovat vaatineet Ranskan poliisin joukkojenhallinnalta valtavia ponnistuksia. On mielenkiintoista nähdä, mikäli Suomessa tulee vastaan samankaltaisia mielenosoituksia, että miten Suomessa pystytään vastaamaan tällaisiin joukkojenhallintaa vaativiin tilanteisiin. Tämän työn kautta olen alkanut entistä paremmin ymmärtää, että Poliisin joukkojenhallinta on tienkin tilanteen hallintaa, sillä kyseenalaisella hetkellä, mutta ennen kaikkea myös ennalta estävää toimintaa, joka estää rikoksien syntymistä. Rikosten ennalta ehkäisy yhtenä poliisin tärkeimpänä tehtävänä on tärkeää monestakin eri syystä, mutta yhteiskunnallisesti ajateltuna ennen kaikkea ekonomin kautta ajateltuna. Ilman joukkojenhallintaa Stadin derbyn kaltaisissa tapahtumissa tapahtuisi paljon enemmän pahoinpitely- ja vahingontekorikoksia, mikäli poliisi ei niitä omin keinoinensa valvoisi.

6.2 Hyödyllisyyden arviointi ja tavoitteiden saavuttaminen

Jos voisin nyt opinnäytetyöprosessin loppupuolella kehittää opinnäytetyötäni, haluaisin keskittyä enemmän Suomen turvallisuuden tulevaisuuteen ja tutkia tarkemmin joukkojenhallinnan merkitystä siinä, kun tämä opinnäytetyö on tehty yleisluonteisemmin. Produktis- sa voisi olla katsaus nykyhetkeen ja tulevaisuuteen joukkojenhallinnan kannalta katsottuna paljon syvällisemmin kuin tässä opinnäytetyössä on. Vaikka tämä opinnäytetyö ei

ollutkaan toimeksiantona tehty, vaan pääosin oma ideani on se mielestäni silti käyttökelpoinen niin kauan, kun Powerpoint diaesitys pystyy ajankohtaisena, jos ei luentorunkona niin sitten itseopiskelumateriaalina opiskelijoille, jotka haluavat kehittää omaa ammattitaitoaan tuntemalla poliisin eri osa-alueita mahdollisimman hyvin. Opinnäytetyö ja sen aihe ovat kehittäneet minua ammatillisesti ja mielestäni saavutin prosessin alussa itselleni asettamani tavoitteeni, tehdä toimiva diaesitys poliisin joukkojenhallinnasta, oppia tieteellistä kirjoittamista ja projektinhallintaa sekä lisätä ymmärrystä poliisialasta.

Opinnäytetyöprosessi oli haastava, sillä itsellä sen toteutus sijoittui harjoittelun jälkeiseen aikaan, jolloin työelämä painaa vahvasti jo päälle. Samaan aikaan kuitenkin, opinnäytetyön työstäminen on ollut mielenkiintoista ja tämän aiheen kautta olen tutustunut syvällisemmin yhteiskuntamme kokonaisturvallisuuden kuvaan. Mielestäni tärkein opinnäytetyön ja opiskelun tehtävä ylipäätensä on lisätä ymmärrystä omasta alasta ja maailmasta, samalla kun se valmistaa opiskelijaa työelämään. Tämän työn myötä, tämä tavoite on todella toteutunut. Toivon, että työstäni on hyötyä myös muille opiskelijoille ja muille poliisin sidosryhmille. Aihe on tällä hetkellä ajankohtaisempi kuin osataan ehkä ajatellakaan, sillä poliisin joukkojenhallinnan ymmärtäminen olisi hyvin tärkeää nyt kesällä 2019, kun monet poliisimiehet matkaavat ympäri Suomea Helsinkiin EU puheenjohtajuuskauden kokouksiin turvaamaan kokouksia.

6.3 Luotettavuuden arviointi

Tämän opinnäytetyön aineistona käytetty tieto on peräisin pitkälti valtion eri julkaisuista. Erityisen mielenkiintoisia lähteitä ovat olleet polisin eri yksiköiden ja sidosryhmien tekemät julkaisut sisäisen turvallisuuden tilasta kuten esimerkiksi eduskunnan ja sisäministeriön tai suojelupoliisin tekemät riskinarviot. Näitä lähteitä voidaan pitää luotettavina, koska ne on dokumentoitu asianmukaisesti ja niiden sisältöä on kenen vain helppo tarkistaa. Akateemisen lähdemateriaalin lisäksi olen käyttänyt lähteinä yleisesti luotettavana pidettyjen medioiden kuten Ylen ja Helsingin sanomien lehtiartikkeleita, joiden tieto on luonteeltaan subjektiivista, sillä niissä kuuluu taustalla herkästi toimittajan ääni eikä sitä tällöin voida pitää täysin objektiivisena.

Opinnäytetyön varsinaista aineistoa ei ole koottu tieteellisin otantamenetelmin, jonka vuoksi opinnäytetyöllä ei ole minkäänlaista yleistettävyyssarvoa. Koska loppukäyttäjä kokemusta ei produktin suhteen tehty, ei voida senkään yleistettävyyttä suoraan arvioida. Toiminnalliseen opinnäytetyöhön nähden olen pystynyt soveltamaan aihealueesta löytynyt-

tä materiaalia, vaikka suoraan joukkojenhallinnasta ei täysin julkista materiaalia paljon löydykään. Lähdemateriaalin salassa pidettävyys tuo oman riskinsä opinnäytetyön luotettavuudelle. Mikäli tämä opinnäytetyö olisi tehty tutkimuksellisenä, olisi sen tutkimuksellisuuden pitänyt olla laadultaan selkeästi tavoitteellisempi.

Olen kuitenkin opinnäytetyön laatijana pyrkinyt olemaan mahdollisimman lähdekriittinen ja käymään kriittistä dialogia eri lähteiden välillä. Opinnäytetyö on tehty huolellisesti ja tarkasti. Lähteitä käyttäessä, lähdeviitteet on merkitty asianmukaisesti ja muihin tutkimuksiin ja lähdeaineistoihin on perehdytty huolellisesti. Tämä tutkimus ei ole saanut minkäänlaista rahoitusta, vaan se on tehty osana Poliisi AMK ammattikorkeakoulututkintoa.

6.4 Jatkotutkimus

Toisaalta esille on yhteiskunnallisessa keskustelussa noussut myös joukkojenhallintapoliisin läsnäolon lietsovan väkivaltaista käytöstä mielenosoituksissa. Tämä on asia, jota olisi jatkotutkimusmielessä hyvin mielenkiintoista lähteä tutkimaan. Tämä kyseisen jatkotutkimuksen voisi tehdä, vaikka teemahaastatteluna, jossa haastateltaisiin sekä mielenosoittajia ja poliisia. Haastattelujen perusteella tehtäisiin analyysia poliisin ja mielenosoittajien mahdollisesta vastakkainasettelusta, poliisin läsnäolon vaikutuksesta mielenosoittajiin sekä ajatuksista, mitä tapahtuisi, mikäli poliisi ei olisi paikalla valvomassa tilannetta.

LÄHTEET

Kirjalliset lähteet

Saari, Kari 2007: Poliisi ja joukkojenhallinta Suomessa. Poliisiammattikorkeakoulu.

Vilka, Hanna & Airaksinen Tiina 2004: Toiminnallinen opinnäytetyö. 1.-2. Painos. Helsinki, Tammi.

Westerbacka, Marko 2018: Kun isolla kengällä astuu jää iso jälki. Kahdeksantoista näkökulmaa poliisiin työhön. 3. laitos. Poliisiammattikorkeakoulu.

Sähköiset lähteet

Blencowe, Anette 2017: Itsenäisyyspäivän mielenosoitukset sujuivat rauhallisesti, poliisi otti kuusi kiinni. Lehtiartikkeli. Luettavissa: <https://yle.fi/uutiset/3-996452>. Luettu 20.5.2019.

Haikansalo, Anu & Korander, Timo 2017: Opinnäytetyöohje. Opinnäytetyön prosessi, toteutus ja arviointi poliisi (AMK) -tutkinnossa. Poliisiammattikorkeakoulu. Luettu: 20.5.2019.

Hoivala, Tiina 2015: Opas ratsupoliisin joukkojenhallintatoimintaan. Poliisiammattikorkeakoulun päättötyö.

Huhtanen, Jarmo 2019: Poliisi varautuu äärioikeiston kokoukseen Turussa. Lehtiartikkeli. Luettavissa: <https://www.hs.fi/kotimaa/art-2000006060312.html>. Luettu: 24.5.2019.

Maanpuolustustiedotuksen suunnittelukunta 2019: Kansalaisten mielipiteitä Suomen ulko-, turvallisuus- ja puolustuspolitiikasta. Haastattelututkimuksen raportti. Luettavissa: https://www.defmin.fi/files/3338/MTS_mielipidetutkimus_15_raportti_suomeksi.pdf. Luettu: 25.5.2019.

Marttinen, Vesa 2016: Edellinen Stadin derby poiki joukkotappeluja – Poliisi varautuu illan peliin: ”Sivulliset voivat olla vaarassa”. Lehtiartikkeli. Luettavissa: <https://yle.fi/uutiset/3-9083773>. Luettu: 24.5.2019.

Salasuo, Mikko 2006: Smash asem - Kansalaistarkkailu metodina ja pohdiskelun ponttime-na. Nuorisotutkimus verkosto, nuorisotutkimusseura. Luettavissa: <https://www.nuorisotutkimusseura.fi/images/julkaisuja/smashasem.pdf>. Luettu 23.5.2019.

Suomen Pelastusalan keskusjärjestö 2011: Poliisi ja alueellinen varautuminen. Luettavissa: http://tiedostot.spek.fi/Varautumisen_opintopaivat_2011/Laitinen-Poliisin_valmiussuunnittelu.pdf. Luettu: 18.5.2019.

The Council on foreign relations 2015: Europe Migration Crisis. Lehtiartikkeli. Luettavissa: <https://www.cfr.org/background/eurones-migration-crisis>. Luettu: 19.5.2019.

Yle 2008: Poliisit halusivat lisätä yhteistyötä pohjoismaiden välillä. Lehtiartikkeli. Luettavissa: <https://yle.fi/uutiset/3-6129601>. Luettu: 20.5.2019.

Virallislähteet

Eduskunnan oikeusasiamies 2019: Perusoikeudet. Luettavissa: <https://www.oikeusasiamies.fi/fi/perusoikeudet>. Luettu: 20.5.2019.

Eduskunta 2015: Suomen kansallinen riskiarvio 2015. Luettavissa: <https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/Liiteasiakirja/Documents/EDK-2015-AK-32978.pdf>. Luettu: 19.5.2019.

Poliisi 2019: Ennalta estävä toiminta. Luettavissa: https://www.poliisi.fi/rikokset/poliisin_ennalta_estava_toiminta. Luettu: 26.5.2019.

Poliisi 2019: Kansainvälinen toiminta. Luettavissa: https://www.poliisi.fi/rikokset/kansainvalinen_toiminta/kansainvaliset_yhteistyokanavat. Luettu 22.5.2019.

Poliisi 2019: Tietoa poliisista. Luettavissa: https://www.poliisi.fi/tietoa_poliisista. Luettu: 21.5.2019.

Poliisihallitus 2018: Poliisin joukkojenhallinta. Määräys. POL-2018-16213.

Sisäministeriö 2016: Valtioneuvoston selonteko sisäisestä turvallisuudesta. Luettavissa: https://intermin.fi/documents/1410869/4113506/67644_julkaisu_082016.pdf/1befa515-e73e-4ca3-8b03-59991a98c0e3/67644_julkaisu_082016.pdf.pdf. Luettu: 23.5.2019.

Sisäministeriö 2019: Poliisi ylläpitää yleistä järjestystä ja turvallisuutta. Luettavissa: <https://intermin.fi/poliisiasiat/yleinen-jarjestys-ja-turvallisuus>. Luettu: 20.5.2019.

Suojelupoliisi 2015: Vuosikertomus. Luettavissa: https://www.supo.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/intermin/embeds/supowwwstructure/67073_2015_Supo_FIN.pdf?ccaa8cca7e6ad388. Luettu: 26.5.2019.

Valtioneuvosto 2018: Väkivaltaisen ekstremismin tilannekatsaus 1/18. Luettavissa: <http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/160777>. Luettu 18.5.2019.

Valtioneuvosto 2018: Sisäministeriön turvallisuuskatsaus. Luettavissa: <http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/160894>. Luettu: 25.5.2019.

Oikeudelliset lähteet

HE 224/2010 vp. Hallituksen esitys Eduskunnalle poliisilaiksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi.

Joukkojenhallinta

Merkitys muuttuvassa turvallisuusympäristössä

Akseli Hirvikoski
Opinnäytetyö

Joukkojenhallinnan käsite

Joukkojenhallinnalla tarkoitetaan poliisin toimintaa joukkotilanteissa.

Joukkojenhallintatoiminnan käsitteen määrittelyä voidaan pitää poliisijohdon toiminnalle määrittämää sisältöä, jolla tarkoitetaan niitä poliisin suorittamia toimenpiteitä, joiden avulla huolehditaan yleisen järjestyksen ja turvallisuuden säilymisestä ja häiriöiden minimoimisesta tilanteissa, joissa väkeä kokoontuu.

Joukkojenhallinta on yksi poliisin erikoistoiminnoista, ja poliisilla on oma koulutuksensa joukkojenhallintaan erikoistuneisiin JOUHA-yksiköihin.

JOUHA

Jouha-poliisi on siis erikoiskoulutettu ja erikoisvarusteltu poliisi. Haku koulutukseen tapahtuu omasta työyksiköstä käsin.

Poliisi käyttää JOUHA-koulutettuja yksiköitä yhtenä työkaluna joukkotilanteiden hallitsemiseksi.

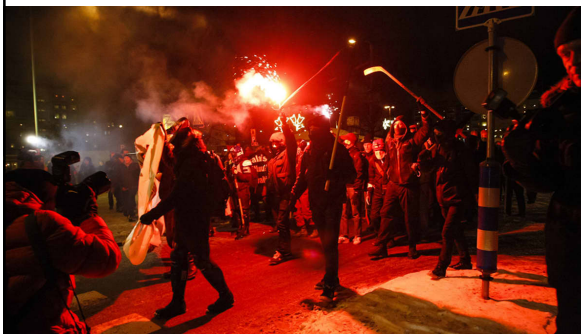

3

Poliisiammattikorkeakoulu

JOUHA – Erilaiset roolit

Riippuen joukkotilanteen luonteesta, on poliisin JOUHA-yksiköllä erilaisia rooleja käytettävissään.

4

Poliisiammattikorkeakoulu

Ulkopuolinen tarkkailija

Poliisi seuraa tilannetta, mutta ei koe tiedustelun ja tapahtuman luonteen perusteella tarvetta puuttua sen kulkuun.

5

Poliisiammattikorkeakoulu

Varautuminen toimintaan

Poliisi on varautunut toimintaan, mutta pitää resurssinsa kuitenkin piilossa yleisöltä. Tilanteen muuttuessa poliisi voi aloittaa toimintansa nopeasti.

6

Poliisiammattikorkeakoulu

Neuvotteleva rooli

Poliisi pyrkii ennen tilannetta, sen aikana ja sen jälkeen neuvottelemalla ja sopimalla pelisäännöistä pitämään joukkotilanteen hallinnassa.

7

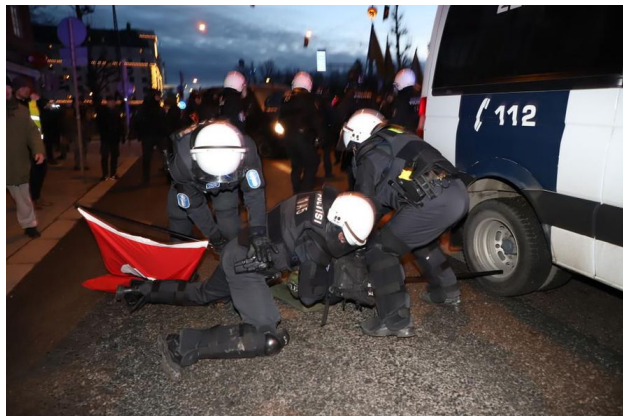
Poliisiammattikorkeakoulu

Järjestysmies

Poliisi on pakotettu kontrolloimaan tilannetta ja väkijoukkoa voimakkaammin.

Roolissa poliisi näyttää voimaa ja tarvittaessa käyttää sitä.

8

Poliisiammattikorkeakoulu

Joukkojenhallinnan lakiperusta

Poliisin joukkojenhallinta perustuu poliisin tehtävään turvata yhteiskuntajärjestys, yleinen järjestys ja turvallisuus.

Joukkojenhallinta on yksi poliisin työkalu, jota sovelletaan tiettyihin tilanteisiin, joissa yhteiskuntajärjestys ja yleinen järjestys ja turvallisuus ovat vaarassa.

Poliisin joukkojenhallinnalla turvataan myös yksilön perusoikeus sananvapauteen ja kokoontumisvapauteen joukkotilanteissa.

Joukkojenhallinta on siis poliisin perustehtävä, jonka täyttämiseen on erikoiskoulutettu poliisimiehiä. Joukkojenhallinnasta ei ole omaa erityistä lakiaan, vaan kaikki toiminta saa perustansa samoista pykälistä, jotka ohjaavat poliisin päivittäistä toimintaa.

Erilaiset joukkotilanteet Suomessa

Tyypillisimmiksi joukkotilanteiksi Suomessa, joihin poliisi varautuu JOUHA-yksiköillä ovat erilaiset mielenosoitukset. Lisäksi urheilutapahtumat, kansainväliset huippukokoukset, sekä vapun ja itsenäisyyspäivän kulkueiden turvaaminen työllistävät joukkojenhallinnan näkökulmasta.

Suuria mielenilmauksia, jotka yltyvät väkivaltaisuuksiin, nähdään Suomessa harvoin. Näistä esimerkkinä SMASH-ASEM, joka oli vuonna 2006 Suomen olosuhteissa poikkeuksellinen poliisin voimannäyttö.

Muuttuva turvallisuusympäristö joukkojenhallinnan näkökulmasta

11 Polisiammattikorkeakoulu

Sisäisen turvallisuusympäristön muutos

Suomalaisten turvallisuuden tunne on edelleen vahva kansainvälisessä vertailussa. Vuonna 2015 toteutetussa haastattelututkimukseen osallistuneista henkilöistä 2/3 arvioi turvattomuuden lisääntyvän tulevaisuudessa.

Tavallisen kansalaisen näkökulmasta turvallisuuden tunne järkkyy etenkin näkyvistä järjestyshäiriöistä, sekä mielikuvista erilaisista turvallisuusuhista.

12 Polisiammattikorkeakoulu

Sisäisen turvallisuusympäristön muutos

Viime vuosina pintaan nousseita teemoja ovat esimerkiksi yhteiskunnallinen eriarvoistuminen, ääriliikkeet, koettu kahtiajakautuminen, terrorismi ja pakolaistilanne.

Nämä kaikki luovat omat haasteensa joukkotilanteisiin. Etenkin tilanteiden ennakointi ja ennustettavuus on vaikeutunut.

Myös globalisoituva maailma ja eri kulttuurien toimintatavat mielenosoituksista muovaavat poliisin joukkojenhallintatoimintaa tulevaisuudessa.

Tyypillinen joukkojenhallintatehtävä

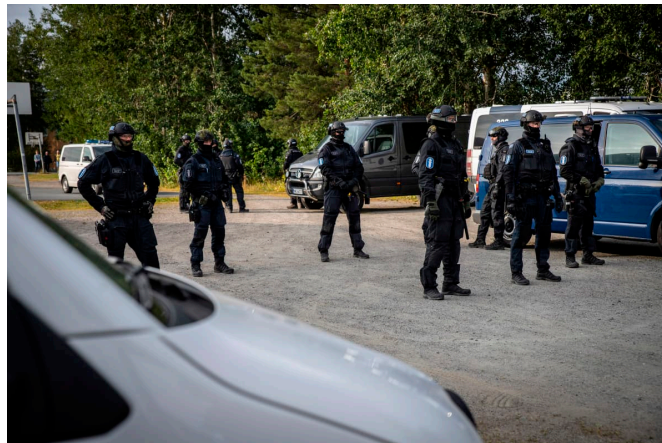
Tyypillinen joukkojenhallintatehtävä

Jouha poliisit ovat usein näkyvin osa poliisitoimintaa. Valtaosalla JOUTA-tehtävistä työ on kuitenkin näkymätöntä, se tapahtuu suurelta osin ennen varsinaista joukkotilannetta.

Poliisi hankkii omalla tiedustelullaan tapahtumasta tietoa, neuvottelee tapahtuman järjestäjien kanssa, suunnittelee omaa toimintaansa ja varautuu tarvittavin resurssein.

Suurin osa joukkojenhallintapoliisien tehtävistäkin on toimia reservissä tai passiivisesti seurata joukkotilanteen kulkua. Fyysiseen kanssakäymiseen kokoontuneen joukon kanssa poliisi joutuu joukkojenhallintatehtävillään vain muutaman kerran vuodessa.

Tyypillinen joukkojenhallintatehtävä

Joukkojenhallinnan tehtävät tulevat monipuolistumaan ja tehtäväkenttä muuttuu haastavammaksi. Poliisin eri sektoreiden yhteistyöllä ja jatkuvalla laadukkaalla koulutuksella poliisi pystyy vastaamaan tulevaisuuden haasteisiin.